29.9.2026

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Hallituksen esitys 151/2026, vastinekuuleminen

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa eduskunnalle yhteisöveron alennusta ja elinkeinotoiminnan tappioiden käyttöajan pidennystä koskevaan hallitukseen esitykseen 151/2026 annetuista lausunnoista. Valtiovarainministeriö lausuu asiassa kunnioittavasti seuraavaa:

Lausunnoissa on nostettu esiin hyvin pitkälle samoja asioita, kuin mitä lausunnonantajat lausuivat valtiovarainministeriölle aiemmin luonnoksesta hallituksen esitykseksi.

Jotkut lausunnonantajat huomauttivat, että yritysten on mahdollista tilikautta muuttamalla siirtää verotettavaa tuloa vuodelta 2026 vuodelle 2027, jolloin yhteisöveroprosentti on alempi. Edellisen kerran, kun yhteisöveroprosenttia laskettiin vuoden 2014 alussa, oli voimaantulosäännöksessä nimenomaisesti säädetty, että yritykset, jotka olivat yhteisöveroprosentin alentamisesta tiedottamisen jälkeen muuttaneet tilikauttaan tietyin tavoin, joutuivat maksamaan vuonna 2014 yhteisöveroa vanhan korkeamman prosentin mukaan. Kyseinen sääntely johti siihen, että monet yritykset kärsivät voimaantulosäännöksestä, vaikka niillä ei ollut tarkoituksena hyötyä veronalennuksesta. Tällaisia tilanteita ovat tyypillisesti esimerkiksi yrityskaupat, joissa kaupan kohteena olevan yrityksen tilikausi muutetaan vastaamaan ostajayrityksen tilikautta. Muita vastaavia syitä muuttaa tilikautta ovat esimerkiksi sopeutuminen liiketoiminnan kausivaihteluun tai tilinpäätöksen tekemiseen liittyvän työn siirtäminen pois sesonkiajalta.

Edellisen kerran yhteisöveroprosenttia alennettiin 24,5 prosentista 20 prosenttiin, mikä oli huomattavasti suurempi muutos kuin nyt ehdotettu alennus 20 prosentista 18 prosenttiin. Näin ollen tilikautta muuttamalla saatava hyöty on tällä kertaa selvästi pienempi kuin vuonna 2014. Tilikauden muuttamisesta seuraa usein myös vaikutuksia yhtiön nettovarallisuuteen ja osingonjakoon, sekä yhtiön taloudellisiin tunnuslukuihin ja tilinpäätösten vertailtavuuteen, millä voi olla merkitystä esimerkiksi yhtiön rahoittajille. Tilikauden muuttamisella on siten myös verotukseen liittymättömiä seurauksia. Noin 20 % yritysten tilikausista päättyy muulloin kuin kalenterivuoden päättyessä. Suurelle osalle näistä yhtiöistä verokannan alentuminen kohdistuu joka tapauksessa jo kalenterivuonna 2026 syntyneeseen voittoon.

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihde)
kirjaamo.vm@gov.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
registratorskontoret.fm@gov.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9

Mikäli tilikausimuutoksiin haluttaisiin puuttua, ei sääntelyä ole mahdollista rajata koskemaan vain ns. verosuunnittelutilanteita, vaan kyseeseen tulisi kaikkia tilikauttaan tiettynä aikana muuttaneita yrityksiä koskeva sääntely. Yhteisöveron alentamisesta tiedotettiin ensimmäisen kerran vuoden 2025 kehysriihen yhteydessä 23.4.2025. Näin ollen sääntely tulisi ulottaa koskemaan kaikkia ajalla 23.4.2025-31.12.2026 tilikauttaan muuttaneita yrityksiä. Edellisestä yhteisöveron alentamisesta tiedotettiin 21.3.2013, ja muutos tuli voimaan vuoden 2014 alusta. Aikaa tiedottamisesta voimaantuloon oli noin 9 kuukautta. Nyt aika tiedottamisesta ehdotettuun voimaantuloon on 1 vuosi 9 kuukautta, eli yli kaksinkertainen. Näin pitkällä aikavälillä yritykset ovat ehtineet tehdä lukuisia edellä selostetun kaltaisia liiketoimintalähtöisiä tilikausimuutoksia, jotka myös kuuluisivat sääntelyn soveltamisalaan.

Verohallinto on valmistelun yhteydessä nimenomaisesti toivonut, ettei aiempaa vastaavaa siirtymäsääntelyä tällä kertaa säädettäisi, koska se aiheuttaisi merkittävää hallinnollista taakkaa verotuksen toimittamisen yhteydessä.

Kirjanpitolain mukaan tilikauden enimmäispituus on 18 kuukautta. Jos yritys haluaisi pyrkiä hyötymään yhteisöveroprosentin alennuksesta tilikautta pidentämällä, voisi tällainen muutos käytännössä koskea heinä-joulukuussa 2026 päättyviä tilikausia, jotka pidennetään päättyväksi tammi-kesäkuussa 2027. Patentti- ja rekisterihallitus on pyynnöstä selvittänyt, että tällaisia tilikausimuutoshakemuksia on aikana 23.4.2025-18.9.2026 tullut vireille 199 kappaletta. Vertailukohdaksi on pyydetty vastaavat vireille tulleet muutoshakemukset aikavälillä 23.4.2023-18.9.2024, ja niitä oli 222 kappaletta. Näin ollen yritykset eivät ainakaan tähän mennessä ole tehneet yhteisöveron alentamisesta tiedottamisen jälkeen tilikausimuutoshakemuksia sen enempää kuin vertailukaudella.

Valtiovarainministeriö ei kannata erityisten siirtymäsäännösten säätämistä tilikausimuutostapauksia silmällä pitäen.

Osassa lausunnoista otettiin kantaa hallituksen esityksessä esitettyihin vaikutusarvioihin ja erityisesti yhteisöverokannan alentamiselle arvioituun pitkän aikavälin itserahoitusasteeseen. Vastaavia näkökulmia esitettiin myös hallituksen esityksen valmistelun aikana järjestetyllä lausuntokierroksella. Lausuntopalautteen perusteella hallituksen esitykseen tehtiin useita tarkennuksia. Muun muassa muutoksen itserahoittavuusasteen laskentamenetelmää avattiin aiempaa yksityiskohtaisemmin ja lähdeviittauksia tarkennettiin arvion läpinäkyvyyden lisäämiseksi.

Lausunnoissa ei yleisesti kiistetty sitä, että yhteisöverotuksella olisi vaikutusta investointeihin, yritysten sijoittautumispäätöksiin tai kansainvälisten konsernien käyttäytymiseen. Lausunnot olivat kuitenkin erimielisiä vaikutusten suuruudesta. Osassa lausuntoja esitettiin, että positiiviset vaikutukset voivat jäädä hallituksen esityksessä arvioitua pienemmiksi ja että esimerkiksi viimeaikaiset

kansainvälisesti käyttöön otetut veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoa rajoittavat toimet voisivat pienentää voitonsiirtoon liittyviä vaikutuksia. Lausunnoissa lisäksi tuotiin esiin, että käyttäytymisvaikutusten arviointiin sisältyy huomattavaa epävarmuutta.

Hallituksen esityksen itserahoitusasteen arvioinnissa on käytetty vakiintuneita menetelmiä ja tunnettua tutkimuskirjallisuutta. Laskelma on teoreettinen ja perustuu kirjallisuudesta saatuihin puolijoustoihin. Käytetyt empiiriset tutkimustulokset perustuvat aikaisempiin reformeihin, joten on väistämätöntä, että ne eivät kuvaa täsmällisesti nykyhetkeä. Myös kansainvälisten tulosten soveltuvuus Suomeen on epävarmaa. Siten on mahdollista, että itserahoitusaste asettuu hallituksen esityksessä esitetyn vaihteluvälin ulkopuolelle. Kuten esityksessä on todettu, yhteisöverotuksen käyttäytymisvaikutuksiin ja niiden ajoitukseen liittyy huomattavaa epävarmuutta ja esitettyyn laskelmaan tulisi siksi suhtautua suuruusluokka-arviona.

Esityksessä käytetyt menetelmät, tutkimuskirjallisuus ja vaikutusarvioiden taustalla olevat oletukset muodostavat käytettävissä olevan tiedon perusteella asianmukaisen pohjan uudistuksen arvioimiselle. Edellä todetuista epävarmuuksista huolimatta valtiovarainministeriö pitää esitettyä vaihteluväliä parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon perustuvana arviona.

Professori Nykänen nostaa lausunnossaan esiin, että hallituksen esityksessä ei oteta kantaa kuolinpesien asemaan tappioiden vähennysoikeuden pidentämiseen liittyen. Koska kuolinpesä ei ole luonnollinen henkilö, vaan erillinen verovelvollinen, koskee pidennetty elinkeinotoiminnan tappion vähennysaika ehdotetun tuloverolain muutoksen mukaan myös kuolinpesän elinkeinotoiminnan tappiota. Vaikka kyseessä on professori Nykäsenkin mukaan lähinnä teoreettinen asia, saattaisi asian selkeyttäminen valiokunnan mietinnössä olla perusteltua.

Osastopäällikkö, ylijohtaja Terhi Järvikare

Erityisasiantuntija Antti Sinkman